

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 413/2025-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného Benkóczki, Baláz – advokáti, s.r.o., 29. augusta 36A, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/35/2012 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/35/2012 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Trnava **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/35/2012 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **6 000 eur**, ktoré mu **je povinný** Okresný súd Trnava zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Trnava **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia **1 423,75 eur** a zaplatiť ich na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv zaručených čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/35/2012. Ústavnému súdu zároveň navrhuje formulovať príkaz okresnému súdu konať v jeho trestnej veci bez zbytočných prietáhov, priznať primerané finančné zadosťučinenie 6 000 eur, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že je proti sťažovateľovi vedené trestné stíhanie pre trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi nachádzajúce sa v štádiu súdneho konania pred okresným súdom, kde obžaloba bola prokurátorom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podaná 27. augusta 2012.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Podstata argumentácie ústavnej sťažnosti spočíva v tvrdení, že v označenom konaní došlo a dochádza k zbytočným prietahom, keď celková dĺžka trestného súdneho konania ku dňu podania ústavnej sťažnosti dosahuje neprimeranú dĺžku takmer trinásť rokov. Sťažovateľ prezentuje chronologický priebeh súdneho konania vedeného pred okresným súdom, kde okrem iného poukazuje na zrušenie odsudzujúceho rozsudku okresného súdu vydaného v roku 2014 nadriadeným súdom, obdobia neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu, jeho nesústreďený postup a opakované zmeny v osobe zákonného sudcu.

4. Sťažovateľ tiež objasňuje, že ústavný súd v minulosti nálezom sp. zn. I. ÚS 205/2025 zo 7. mája 2025 konštatoval zbytočné prietahy v predmetnom trestnom konaní vo vzťahu k spoluobžalovanému sťažovateľovi, ktorým vyslovil porušenie jeho práv zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

5. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 413/2025-13 z 26. augusta 2025 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu. V súvislosti s vecným prerokovaním ústavnej sťažnosti 11. septembra 2025 vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie sa k vecnej stránke ústavnej sťažnosti a k ďalším súvisiacim špecifikovaným okolnostiam.

6. Na výzvu ústavného súdu reagoval predseda okresného súdu podaním sp. zn. 1SprV/ 778/2025 z 29. septembra 2025, v ktorom formuloval podrobný prehľad procesných úkonov vykonaných v trestnej veci sťažovateľa. V rámci tohto prehľadu poukázal na situácie, ktoré podľa jeho presvedčenia nasvedčujú zbytočným prietahom spôsobeným samotným sťažovateľom (nesúhlas sťažovateľa so zmenou v zložení senátu v troch prípadoch a odročenie hlavného pojednávania z dôvodov na strane sťažovateľa v troch prípadoch). Bol toho názoru, že posudzovaná vec sa vyznačuje skutkovou zložitou danou tým, že ide o vyšetrovanie organizovanej trestnej činnosti, kde dve pôvodne samostatne vedené konania boli spojené na spoločné konanie, pričom všetci traja obžalovaní sú cudzími štátnymi príslušníkmi. O náročnosti prejednávanej veci svedčí podľa mienky predsedu okresného súdu skutočnosť, že už trikrát došlo k zrušeniu prvostupňového rozsudku okresného súdu v odvolacom konaní. Poukazuje na to, že počas vedenia väzobného stíhania obžalovaných nebolo hlavné pojednávanie ani raz odročené, naproti tomu po prepustení

obžalovaných na slobodu dochádzalo k odročeniu hlavného pojednávania z dôvodov na strane konajúceho súdu v minimálnom počte. Podľa jeho vyjadrenia celková doterajšia doba súdneho konania predstavujúca trinásť rokov je z objektívneho hľadiska dlhá, avšak vzhľadom na prezentované skutočnosti nebolo možné vec skončiť v kratšej dobe. Predseda súdu tak nevidel v doterajšom postupe zákonných sudcov prejednávajúcich trestnú vec sťažovateľa subjektívne prietahy, ale ani objektívne prietahy v konaní. Celková dĺžka konania je podľa neho ovplyvnená objektívnym stavom, ktorý nie je možné pripísať na vrub okresnému súdu. Navrhol preto ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovieť. Rovnako prezentoval nesúhlas s výškou sťažovateľom požadovaného finančného zadosťučinenia, ktoré podľa neho nie je v ústavnej sťažnosti ani riadne odôvodnené.

7. Možnosť reagovať na argumentáciu okresného súdu sťažovateľ využil vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 21. októbra 2025. Zotrval v ňom na dôvodoch ústavnej sťažnosti a odpovedal na jednotlivé argumenty stanoviska okresného súdu. Bol toho názoru, že realizácia jeho zákonného práva nesúhlasiť so zmenami v zložení konajúceho senátu mu nemôže byť pričítaná na ujmu, čo podporil podrobnou interpretáciou dotknutého procesného inštitútu. Takisto nesúhlasil s tvrdeniami okresného súdu o prietahoch v konaní spôsobených v dôsledku odročenia viacerých termínov hlavného pojednávania z dôvodov zavinených sťažovateľom. Argumentoval vo vzťahu k jednotlivým prípadom, kde k prvému uviedol, že dôvodom odročenia hlavného pojednávania bola síce jeho neúčast' na určenom termíne, táto však bola podľa jeho vyjadrenia spôsobená skutočnosťou, že mu okresný súd doručoval predvolanie na neaktuálnu adresu, a to i napriek tomu, že mu zmenu aktuálnej adresy vopred oznámil prostredníctvom svojho právneho zástupcu. V ďalšom prípade argumentoval, že termín hlavného pojednávania určený na 12. september 2023 síce žiadal odročiť, avšak nešlo o žiadosť o odročenie na neskorší termín, ale na termín skorší, keďže okresný súd dva pôvodne určené termíny opakovane odročil k inkriminovanému dátumu. Sťažovateľ tak bol toho názoru, že k zbytočnému predĺženiu konania osobne nijako neprispel. V poslednom bode takisto prezentoval nesúhlas s argumentáciou okresného súdu o skutkovej zložitosti veci vyplývajúcej zo skutočnosti, že sú všetci obžalovaní cudzí štátni príslušníci. V tomto smere argumentoval, že už odvolací súd vytkol okresnému súdu vo svojom špecifikovanom zrušujúcom rozhodnutí, že nie je namieste spoločné konanie v trestnej veci sťažovateľa s vecou zvyšných dvoch spoluobžalovaných.

8. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu podaní a súvisiaceho spisového materiálu dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v zmysle ustálenej judikatúry (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04), ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho

konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). V tejto súvislosti zdôrazňuje, že primeraná lehota na konanie v trestných veciach sa musí posudzovať prísnejšie, a to práve v dôsledku mimoriadne citel'ného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený (II. ÚS 32/03, III. ÚS 655/2014, I. ÚS 153/2021).

10. V posudzovanom prípade sťažovateľa ústavný súd nepostupoval striktne podľa uvedených kritérií, a to vzhľadom na zjavne neprimeranú dĺžku trestného súdneho konania (viac ako 13 rokov od podania obžaloby) s absenciou právoplatného rozhodnutia vo veci. Takéto extrémne dlhé konanie zo strany všeobecného súdu *prima facie* odôvodňuje vyslovenie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a rovnako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vo vzťahu k strane, ktorá je subjektom takéhoto konania (porov. I. ÚS 520/2024, I. ÚS 64/2024).

11. Ústavný súd na tomto mieste poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej ani právne či skutkovo sebenáročnejší prípad nesmie trvať v právnom štáte neprimerane dlhú dobu (m. m. I. ÚS 688/2014, I. ÚS 434/2021, I. ÚS 405/2022).

12. Ústavný súd vo vzťahu k postupu okresného súdu v napadnutom konaní konštatuje, že už zo samotnej dĺžky napadnutého konania (v čase rozhodovania ústavného súdu v trvaní viac ako 13 rokov od podania obžaloby) bez potreby podrobného skúmania jednotlivých časových úsekov medzi procesnými úkonmi možno vyvodiť, že vo veci konajúci súd nerešpektoval zásadu rýchlosti a efektívnosti súdneho konania a spôsobil tak zbytočné prieťahy, čo je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľné. Len príkladmo poukazuje na zrušenie rozsudku okresného súdu z 1. apríla 2014 rozhodnutím nadriadeného súdu, ale aj na postup okresného súdu, ktorý po spojení veci dvoch spoluobžalovaných na spoločné konanie s vecou sťažovateľa v roku 2019 do podania ústavnej sťažnosti v roku 2025 zrealizoval len tri hlavné pojednávania (15. júna 2021, 10. novembra 2022 a 5. februára 2025). Na margo obhajoby okresného súdu, ktorý zrušenie svojho odsudzujúceho rozsudku nadriadeným súdom považuje za faktor preukazujúci náročnosť posudzovanej trestnej veci, ústavný súd uvádza, že takúto obhajobu nie je možné akceptovať, naopak, treba ju odmietnuť ako na prvý pohľad mylnú. V zmysle rozhodovacej činnosti ústavného súdu totiž zrušenie rozhodnutia konajúceho súdu nadriadeným súdom potvrdzuje neefektívnosť v postupe konajúceho súdu, čo je dôvod štandardne v judikatúre ústavného súdu považovaný za zbytočné prieťahy v konaní, neospravedliteľne predlžujúce konanie, za ktoré nesie konajúci súd zodpovednosť (obdobne pozri napr. sp. zn. IV. ÚS 72/2010 a sp. zn. II. ÚS 246/2023). Rovnako nemožno akceptovať ani obranu okresného súdu, v ktorej zodpovednosť za zbytočné predĺženie konania pričítateľnú na vrub sťažovateľovi vidí v jeho nesúhlase s opakovanými zmenami v osobe zákonného sudcu, kde uvedený nesúhlas viedol k potrebe zopakovania dokazovania. Vo svojej judikatúre totiž ústavný súd opakovane akcentoval, že predĺženie konania spôsobené viacnásobnou zmenou v osobe zákonného sudcu v súdnom konaní nemôže byť pripočítané na ťarchu účastníka konania, kde táto okolnosť nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala zodpovednosť konajúceho súdu (m. m. I. ÚS 508/2015, I. ÚS 527/2015). Poukazuje na to, že primárne je situácia, keď je potrebné opakovať proces dokazovania v prípade zmeny v osobe zákonného sudcu v dôsledku nesúhlasu obvineného, vyvolaná samotným konajúcim súdom, a to, že obvinený realizuje svoje zákonné právo vychádzajúce zo zásady bezprostrednosti trestného konania, mu nemožno pričítať

na ťarchu. Pokiaľ ide o tvrdenia okresného súdu, že sťažovateľ osobne v troch prípadoch zavinił odročenie hlavného pojednávania, potom čo sa oboznámil ústavný súd v tomto kontexte s obranou sťažovateľa prezentovanou v jeho vyjadrení k stanovisku okresného súdu, nazretím do súdneho spisu zistil, že tvrdenie okresného súdu nie je opodstatnené. Obsah spisového materiálu totiž potvrdzuje vyjadrenie sťažovateľa, že v prípade termínov hlavného pojednávania určených na 10. december 2019 a 6. máj 2021 okresný súd doručoval sťažovateľovi predvolanie na hlavné pojednávanie na neaktuálnu adresu (pozri s. 9014, 9093 a 9096 spisového materiálu) napriek tomu, že sťažovateľ písomným podaním prostredníctvom svojho obhajcu okresnému súdu už 23. augusta 2017 riadne oznámil zmenu aktuálnej adresy svojho pobytu (pozri s. 8468 spisového materiálu). Takisto obsah spisového materiálu potvrdzuje obranu sťažovateľa, ktorý síce požiadal o odročenie termínu hlavného pojednávania určeného na 12. september 2023 (čo uvádzal okresný súd vo svojom stanovisku), avšak išlo o žiadosť o odročenie dotknutého termínu a súčasné určenie skoršieho termínu, kde tieto skoršie termíny hlavného pojednávania určené na 27. jún 2023, 24. august 2023 a 28. september 2023 sa aj riadne uskutočnili, a teda v konečnom dôsledku k narušeniu plynulosti konania po odročení termínu hlavného pojednávania určeného na 12. september 2023 vlastne nedošlo.

13. Ospravedlniť dĺžku trestného konania v takomto trvaní nemôže ani právna či skutková zložitost' veci založená či už organizovaným charakterom vyšetrovanej trestnej činnosti, alebo prítomnosťou medzinárodného prvku.

14. Napokon vo vzťahu k stanovisku predsedu okresného súdu, v ktorom uvádza, že v postupe konajúceho súdu nezistil subjektívne priet'ahy konajúcich zákonných sudcov, ústavný súd upozorňuje, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ústavný súd neskúma subjektívnu zodpovednosť za priet'ahy v danom konaní (či toto právo bolo porušené nečinnosťou alebo postupom konkrétneho sudcu), ale postup súdu (I. ÚS 693/2023).

15. Celková neprimeraná dĺžka trvania napadnutého trestného konania výrazne vybočila z rámca požiadavky dosiahnutia konečného rozhodnutia vo veci v primeranej lehote, a preto postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k neprimeraným priet'ahom, čím bolo zasiahnuté do ústavne zaručeného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a tiež jeho práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

16. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Keďže v čase rozhodovania ústavného súdu nebola vec sťažovateľa meritórne ukončená (z obsahu spisu ústavný súd zistil, že naposledy bolo rozhodované o splnení zákonných náležitostí podanej obžaloby, resp. o sťažnosti spoluobžalovaného podanej proti uzneseniu okresného súdu zo 7. apríla 2025, ktorým okresný súd konštatoval splnenie zákonných náležitostí podanej

obžaloby), ústavný súd formuloval príkaz zaväzujúci okresný súd konať vo veci sťažovateľa bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku nálezu).

17. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

18. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti požadoval priznanie finančného zadosťučinenia 6 000 eur, pričom požiadavku odôvodnil extrémnou dĺžkou vedeného trestného konania zasahujúceho do jeho osobného života. Takisto dôvodil poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 205/2025 zo 7. mája 2025, v ktorom bolo konštatované porušenie práv spoluobžalovaného sťažovateľa v dotknutom trestnom konaní (pozri bod 4 odôvodnenia tohto rozhodnutia), ktorému ústavný súd priznal ako nemajetkovú ujmu finančné zadosťučinenie 6 000 eur.

19. Pri rozhodovaní o otázke priznania primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Ústavný súd v okolnostiach veci sťažovateľa považoval za primerané priznať mu finančné zadosťučinenie 6 000 eur, pričom výška zohľadňuje jednak doterajšiu neprimeranú dobu konania, ale aj tú skutočnosť, že ide o konanie v trestnej veci, kde trestné stíhanie vedené proti dotknutej osobe má takmer vždy citelný presah aj do osobnej sféry trestne stíhanej osoby (bod 3 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

20. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal priznať aj náhradu trov konania pred ústavným súdom. Ústavný súd v zmysle § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodol o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom, a priznal mu náhradu 1 423,75 eur, ktorá pozostáva z odmeny za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti a vyjadrenie k stanovisku okresného súdu) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) pri tarifnej odmene za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2025 v sume 371 eur (§ 11 ods. 3 vyhlášky), režijného

paušálu ku každému úkonu po 14,84 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a daň z pridanej hodnoty, keďže je právny zástupca sťažovateľa platcom DPH (bod 4 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senát